

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนจรรยาบรรณทักษะ (Soft Skills) ของผู้เรียน สาขาการบัญชีในรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัย

The Development of Learning Activities to Enhance Soft Skills of Accounting Students in the Research Methodology Course

ชนิดา ยาระณะ^{1*}
Chanida Yarana^{1*}

วันที่รับบทความ : 10/07/2566
วันแก้ไขบทความ : 25/08/2566
วันที่ตอบรับบทความ : 09/10/2566

บทคัดย่อ

จรรยาบรรณ (Soft Skills) คือทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง มุ่งพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชีในรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัย และเปรียบเทียบจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชีก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการกรอบความคิดจากทฤษฎีการสะท้อนความคิด การบริหารจัดการโครงการ และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบุโจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนสาขาวิชาการบัญชีที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัย ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็นผู้เรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 50 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน การจัดกลุ่มใช้การสุ่มโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น เพื่อให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนทุกระดับได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน

ผลการศึกษาพบว่าภายหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีระดับความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณของตนเองโดยเฉพาะด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารสูงกว่ากลุ่มควบคุม และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นว่าการจรรยาบรรณของตนเองด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาครั้งนี้เป็นประโยชน์ด้านการบูรณาการทฤษฎีทางการศึกษานำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถปรับใช้ได้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการบัญชี

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้ จรรยาบรรณ ผู้เรียนสาขาการบัญชี

Abstract

Soft Skills are essential for accounting professionals. This study employed a quasi-experimental research design. The goal was to design learning activities to improve the soft skills of accounting students enrolled in research methodology courses and to compare the soft skills of accounting students before and after utilizing the designed learning activities. The learning activities were developed by incorporating the framework

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร
Assistant Professor Dr., Faculty of Business, Economics, and Communications, Naresuan University

* Corresponding author: E-mail address: Chaniday@nu.ac.th

derived from reflection theory. Using project management techniques and implementing organizational strategies through bullet journaling (BUJO) methods. The population and sample comprised 100 accounting students enrolled in a research methodology course at a Phitsanulok Province university. The sample was divided into 50 experimental and 50 control groups. Non-probability Sampling was used to randomize the classification so that students with varying levels of academic achievement would have the opportunity to collaborate.

After utilizing the devised learning activities, the experimental group's perceptions of their soft skills, particularly interpersonal and communication skills, were higher than those of the control group. Regarding cognitive skills, practical academic skills, and job duties, the students in the experimental group believed that their soft skills were superior. Individual and interpersonal skills significantly improved compared to before the implementation of learning activities, at a statistical level of 0.05. The findings of this study hold theoretical significance in terms of incorporating educational theories into the development of learning activities. Furthermore, this approach can be implemented in the context of accounting education.

Keywords: Learning Activities, Soft skills, Accounting Students

บทนำ

วิชาชีพบัญชี เป็น “วิชาชีพหลัก” ในสังคมที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Berry & Routon, 2020) เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีบทบาทเป็นทั้งที่ปรึกษา ผู้มีส่วนในการวางแผนธุรกิจ รวมทั้งเป็นผู้นำทางความคิดในการต่อยอดธุรกิจ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะให้ครบพร้อมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ (International Accounting Education Standard Board (IAESB), 2011) ในการปฏิบัติงานยุคปัจจุบันที่ต้องก้าวทันกระแสของการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและความซับซ้อนของธุรกิจนั้น จรรยาบรรณ ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการเวลา เป็นต้น คือ ทักษะที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพนอกเหนือจากเนื้อหาวิชาที่สอนในห้องเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก Gunarathne et al. (2021) กล่าวว่าในปัจจุบันการสอนวิชาชีพบัญชีระดับอุดมศึกษา เน้นทางด้านวิชาการมากกว่าการเพิ่มพูนจรรยาบรรณ อาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติงานได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพในตลาดแรงงาน

การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งและเป็นภารกิจสำคัญของผู้สอนในสถาบันการศึกษาที่ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนก่อนจะจบหลักสูตร เพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตและสร้างโอกาสในการมีงานทำให้สูงขึ้นในอนาคต เป็นการลดช่องว่างระหว่างความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตกับผู้ผลิตบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา (Lafi & Almutairi, 2021) คำถามที่ตามมา คือ การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชีนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างไร และผู้เรียนสาขาการบัญชีจะสามารถพัฒนาจรรยาบรรณทักษะได้อย่างไร Ismail (2013) เสนอว่าการจัดบูรณาการทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based) เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับผู้เรียน (Ismail, 2013) Schlumpf (2020) เสริมว่ากิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนความคิด (Reflective Learning) สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกการวางแผน การแก้ไขปัญหา

และการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Schlumpf, 2020) และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธี Bullet Journaling หรือการเขียนบันทึกหัวข้อเพื่อพัฒนาแผนงานช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และเข้าใจองค์รวมอย่างลึกซึ้งในการทำงาน (Wilkinson et al., 2005) นอกจากนี้ Bullet Journaling ยังสามารถเสริมสร้างทักษะการพัฒนาส่วนบุคคล (Personal Development) การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นของผู้เรียนอีกด้วย (Fuentes-Fernández & Migeon, 2018) นักการศึกษาเชื่อว่าการประยุกต์ใช้ทั้ง 3 แนวคิดนี้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จะสามารถพัฒนา จรณทักษะและทำให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมากับการทำงานเสมือนอยู่ในสถานการณ์จริงได้ (Huber et al., 2020; Vogler et al., 2018)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาการเรียนการสอนทางด้านการบัญชีด้วยการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรณทักษะโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสะท้อนความคิด (Reflective Learning Theory) บูรณาการเข้ากับการจัดการโครงการ (Project Management) และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบูโจ (The Bullet Journaling: BUJO) สอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัย เนื่องจากเป็นวิชาในปีการศึกษาสุดท้าย ซึ่งผู้เรียนพร้อมที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ ผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อผู้เรียนสาขาการบัญชีเมื่อได้ฝึกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้ จะสามารถเพิ่มพูนและนำไปใช้ได้จริงกับการทำงานร่วมกับคนในองค์กร และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนในฐานะผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีในอนาคตได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนจรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชีในรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อจรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชีก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

บททวนวรรณกรรม

นิยามของจรณทักษะและความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนสาขาการบัญชี

จรณทักษะ หรือ Soft Skills โดยทั่วไป หมายถึง ทักษะใดๆ ที่ไม่ใช่ทักษะเฉพาะในวิชาชีพแต่มีความจำเป็นต่อการจ้างแรงงาน (Crawford et al., 2011) สำหรับจรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชีนั้น มีคำนิยามเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศทางการบัญชี โดยคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 (IES 3) ที่ประกาศใช้ทั่วโลกตั้งแต่ปี 2015 (International Accounting Education Standard Board (IAESB), 2019) สำหรับประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี นำมาตรฐานฉบับนี้มาเรียบเรียงและแปลเป็นภาษาไทย เรียกว่า “มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ” (The Federation of Accounting Professions, 2014) โดยให้ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา จรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชี บางครั้งเรียกว่า “ทักษะทางวิชาชีพบัญชี” ประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่

- 1) ทักษะทางปัญญา คือ ความสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ ระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อนได้ ด้วยการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผล และวิเคราะห์

2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน คือ ความชำนาญทางด้านตัวเลข เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์แบบจำลองในการตัดสินใจและความเสี่ยง การวัด การรายงาน และความรู้ด้านกฎหมายและข้อบังคับ

3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล คือ ทศนคติ และพฤติกรรมในการจัดการตนเอง การมีความคิดริเริ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และความสามารถในการบริหารทรัพยากรที่มีจำกัดภายในกำหนดเวลา รวมทั้งมีความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ

4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร คือ การรับ ส่ง ผ่านสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ความสามารถในการขจัดความขัดแย้ง มีการทำงานเป็นทีม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นแตกต่างกันได้ ความสามารถในการนำเสนอ พูดคุยรายงาน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

5) ทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ คือ ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการทรัพยากรบุคคล และการตัดสินใจ การมีภาวะผู้นำและตัดสินใจได้อย่างผู้ประกอบการวิชาชีพ (IAESB, 2019)

เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชี ดังนั้น การพัฒนาจรรยาบรรณจึงต้องสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 (IES 3) เพื่อรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานให้เป็นสากลและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) กับบัณฑิตสาขาการบัญชี

นักวิชาการทางด้านการบัญชีทั่วโลกได้มีความพยายามในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีของผู้เรียนมาหลายทศวรรษ สามารถจัดประเภทได้ดังนี้

1. กลุ่มนักวิจัยที่เน้นการพัฒนากิจกรรมเพื่อนำมาใช้ในห้องเรียนการบัญชีด้วยความมุ่งหมายที่จะพัฒนาความรู้ทางด้านเทคนิคเฉพาะ และทักษะทางวิชาชีพบัญชี (Boyce et al., 2001; Kerby & Romine, 2009)

2. กลุ่มนักวิจัยที่มุ่งค้นหาลักษณะประกอบของจรรยาบรรณทักษะที่มีความจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด (Berry & Routon, 2020) ตัวอย่างเช่น การศึกษาเชิงคุณภาพ โดย Ates (2020) ให้ผู้เรียนบัญชีชั้นปีที่ 4 เขียนรายงานเพื่อประเมินตนเองว่าตนมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีด้านใดบ้าง ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนสาขาการบัญชีในประเทศตุรกีส่วนใหญ่มีความสนใจในการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะ ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) การสื่อสารด้วยการพูด (Verbal Communication) การสื่อสารด้วยการเขียน (Written Communication) ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Team-working) ทักษะการบริหารเวลา (Time management) ทักษะการจัดการกับความเครียด (Stress management) และทักษะการฟัง (Listening) (Ates, 2020)

การศึกษาเชิงสำรวจ Crawford et al. (2011) ทำการสอบถามอาจารย์ นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี และนายจ้างในสหราชอาณาจักรถึงจรรยาบรรณทักษะที่สำคัญและต้องการการพัฒนามากที่สุด ผลการศึกษาพบว่าทักษะสามอันดับแรก ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical skills) ทักษะการนำเสนอ (Presentation skills) และทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร (Written communication skills) (Crawford et al., 2011)

การศึกษาเชิงปริมาณ Dolce et al. (2020) ได้การศึกษาลักษณะประกอบของจรรยาบรรณทักษะที่บัณฑิตสาขาการบัญชีและนายจ้างต้องการพัฒนามากที่สุดในประเทศอิตาลี พบว่ามี 10 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ทักษะการบริหารเวลา ทักษะการปรับตัวและเผชิญหน้ากับปัญหา ทักษะการควบคุมอารมณ์ การควบคุมสถานการณ์เฉพาะหน้า มีความยืดหยุ่น ทักษะการทำงานเป็นทีม

ทักษะการสื่อสารทั้งการเขียน และการพูด รวมทั้งการจัดการกับความขัดแย้ง ตามลำดับ (Dolce et al., 2020)

การศึกษาแบบผสมวิธี Kountur and Huo (2013) ศึกษาในบริบทของประเทศไทย พบว่า ผู้เรียนสาขาการบัญชีต้องการพัฒนาจรรยาบรรณ 9 ประการ ได้แก่ ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษทั้งการพูดและการเขียน ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสารความเป็นผู้นำ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการจัดการงานหลายประเภทในเวลาเดียวกัน ความขยันหมั่นเพียร และทักษะในการฝึกฝนตนเอง (Training skills) (Kountur & Huo, 2013)

จากการทบทวนวรรณกรรมก่อนหน้าดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย การออกแบบการวิจัยและเครื่องมือในการวิจัย และการออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

ทฤษฎีการสะท้อนความคิดและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ทฤษฎีการสะท้อนความคิด (Reflective Learning Theory) กล่าวถึงการสร้างความรู้ที่เป็นนามธรรม (Subjective Knowledge) ทำให้เกิดความคิดรอบคอบ (Deliberate Action) (Schlumpf, 2020) ทฤษฎีนี้มีที่มาจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ผสมกับแนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา (Collaborative Problem Solving)

Schön (1987) ได้กล่าวถึงการศึกษาด้านวิชาชีพว่าการที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นมีความรู้ความสามารถจะต้องมีการปฏิบัติจากประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งสามารถฝึกฝนเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองด้วยการ “การสะท้อนกลับความคิด” Schön (1987) เชื่อว่าการพัฒนาความรู้ของแต่ละคนจะเกิดขึ้นตลอดชีวิตได้จากกระบวนการคิด และการแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติงานจริง หากผู้ประกอบการวิชาชีพได้ฝึกฝนการสะท้อนกลับความคิดอยู่เสมอจะทำให้ผู้นั้นสามารถจัดการกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน ปัญหาที่ยากจะคาดเดา และเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของตนด้วยความมั่นใจ เปี่ยมไปด้วยทักษะและการเอาใจใส่ในงาน (Schön, 1987)

Schlumpf (2020) ได้อธิบายถึงขั้นตอน วิธีการและกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามทฤษฎีการสะท้อนกลับความคิด (Reflective Learning) โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสังเกตความคิด มีองค์ประกอบย่อยคือ 1) การพิจารณาใคร่ครวญ 2) การสะท้อนกลับความคิด ในขั้นนี้ผู้เรียนจะสามารถเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นที่ตนต้องการเรียนรู้ และแสดงออกซึ่งความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเป็นไปตามธรรมชาติ

ขั้นตอนที่ 2 คือ การคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) การประเมิน และ 2) การกำหนดคำถามหลัก ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะสามารถระบุองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตนกำลังเรียนรู้และสามารถสืบค้นหาคำตอบของปัญหาได้

ขั้นตอนที่ 3 คือการสร้างสรรค์ความคิด คือ การเรียนรู้หลักการที่สำคัญ ทำให้ผู้เรียนสามารถระบุทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและสร้างข้อสรุปได้ด้วยตนเอง และ

ขั้นตอนที่ 4 คือ การวางแผนความคิด ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การกำหนดแผน และ 3) การปฏิบัติตามแผน ในขั้นตอนสุดท้ายนี้ผู้เรียนจะสามารถปลูกฝังความคิดการวางแผนด้วยตนเอง มีแรงจูงใจให้ตนเองปฏิบัติตามแผนและสามารถระบุทางเลือกต่าง ๆ รวมทั้งระบุได้ถึงข้อผิดพลาดและแนวทางแก้ไขในครั้งต่อไปได้

ทฤษฎีการสะท้อนความคิดนั้น มีความสำคัญทั้งสำหรับแต่ละบุคคลและองค์กรในอันที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองตลอดชีวิต (Continuous Improvement) ต่อมา มีผู้สนใจนำเอาทฤษฎีการสะท้อนความคิดนั้นมาปฏิบัติ เช่น Alsina et al. (2019); Jackling et al.

(2015); Jaffe (2019); Jones and Conner (2021); Perusso et al. (2020) เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสะท้อนความคิดโดยมีข้อสมมติว่าการสะท้อนความคิดจะสามารถพัฒนาจรรยาวัตรของนักเรียนด้านทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

แนวคิดในการบริหารจัดการโครงการ

การบริหารจัดการโครงการ มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายท่าน เช่น Munn and Bjeirmi (1996) กล่าวว่า “โครงการ (Project)” หมายถึง ชุดของกิจกรรมที่ทำ หรืองานที่ทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องใช้ทรัพยากร และต้องทำให้สำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยสามารถระบุได้ว่าวันเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการคือช่วงระยะเวลาใด (Munns & Bjeirmi, 1996) ส่วนนิยามของคำว่า “การบริหารโครงการ (Project Management)” คือ กระบวนการในการควบคุมเพื่อให้โครงการแต่ละโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ได้ การบริหารโครงการต้องนำโครงสร้างการบริหารองค์กร และทรัพยากรมาใช้ โดยประยุกต์เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ มาประกอบการบริหารงานด้วย หน้าที่ในการบริหารโครงการ ได้แก่ 1) การระบุความต้องการในการทำงานขั้นตอนต่าง ๆ 2) การกำหนดรายละเอียดของงานในแต่ละขั้นตอน 3) การจัดสรรทรัพยากร 4) การติดตาม กำกับดูแลความก้าวหน้าในการทำงาน และ 5) การปรับแผนการทำงาน (Munns & Bjeirmi, 1996) Schwalbe (2016) กล่าวว่า “การบริหารโครงการ (Project Management)” หมายถึง การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เครื่องมือ และเทคนิค ในแต่ละกิจกรรมของโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ (Schwalbe, 2016)

ซึ่งจากคำนิยามข้างต้นสามารถสรุปว่า การบริหารโครงการ หมายถึง การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เทคนิคหลายๆ ด้าน ในการบริหารให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ได้ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากร ทั้งกำลังคน และเงิน ซึ่งต้องมีการวางแผนจัดการอย่างดีเพื่อปฏิบัติงานแต่ละโครงการบรรลุเป้าหมายได้

แผนปฏิบัติงานหรือโครงการมีความสำคัญต่อองค์กรธุรกิจในปัจจุบัน การมีโครงการเกิดขึ้นในองค์กรธุรกิจทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ เกิดนวัตกรรม สายการผลิตใหม่ จนกระทั่งสามารถทำให้เกิดโครงสร้างองค์กรใหม่ (Archibald & Ipma, 2004) ในยุคโลกาภิวัตน์การแข่งขันทางการค้า อุตสาหกรรม เทคโนโลยี นวัตกรรม อุตสาหกรรมการบริการ ล้วนเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการวางแผน และการบริหารโครงการ ข้อดีของการวางแผนงานอย่างมีระบบทำให้เกิดการพิจารณาโครงการ การคำนึงถึงความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงของแผนงาน ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงขั้นตอนการทำงาน มีการลำดับงานก่อน - หลัง และมีการคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เช่น กำลังคน และเงิน เป็นต้น การบริหารโครงการที่ดี ต้องกำหนดเป้าหมายชัดเจน ทั้งทางด้านเทคนิค ต้นทุน และตารางเวลาการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ต้องมีการจัดบันทึกอย่างเป็นระบบ (Portfolio) มีการวางแผนโครงการ การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่จะทำโครงการนั้นสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ได้ (Archibald & Ipma, 2004)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดในการบริหารจัดการโครงการโดยมีข้อสมมติว่าการฝึกให้ผู้เรียนได้บริหารจัดการโครงการเป็นทีมจะสามารถพัฒนาจรรยาวัตรของนักเรียนด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

แนวคิดการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบูโจ

การจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบูโจ (Bullet Journaling) คือ วิธีการจดบันทึกความทรงจำ บันทึกความคิด บันทึกเป้าหมายการทำงานที่ต้องการให้สำเร็จ และการจัดเรียงลำดับงานก่อน - หลัง และเป็นการสะท้อนว่าตนเองมีสิ่งใดที่จะต้องทำ สิ่งใดที่สำคัญต้องทำเป็น

ลำดับแรก มีสิ่งใดที่กำลังทำ และมีสิ่งใดที่สำเร็จลุล่วงไปแล้ว เพื่อกระตุ้นให้แต่ละคนได้วางแผน ควบคุมการทำงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการบันทึกแบบบูโจ มีหลักการอย่างง่าย คือ การจดบันทึกเกี่ยวกับ งานที่ต้องทำ (Tasks) เหตุการณ์ที่สำคัญ (Events) เหตุการณ์ที่จำเป็น (Notes) และการให้สัญลักษณ์ของแต่ละงาน (Signifiers) (Haberman, 2018) วิธีการบันทึกแบบบูโจมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1) ดัชนี หรือ สารบัญ (Index) คือ การจดบันทึกสารบัญให้กับหัวข้อต่าง ๆ และจดบันทึกเลข หน้าที่ได้มีการบันทึกเรื่องนั้น ๆ ไว้

2) การบันทึกสิ่งที่จะทำในอนาคต (Future Log) คือ การเขียนแผนที่ตั้งเป้าหมายจะทำให้ สำเร็จ เป็นปฏิทินย่อย ประกอบด้วย สิ่งที่จะทำรายเดือน (Monthly Log) สิ่งที่จะทำรายสัปดาห์ (Weekly Log) และสิ่งที่จะทำรายวัน (Daily Log) กรณีที่ใช้การจดบันทึกในกระดาษ ผู้จดบันทึกจะ สร้างระบบสัญลักษณ์ของตนเองอย่างรวดเร็ว (Rapid Logging) จากนั้นจึงจัดหมวดหมู่ แยก ประเภทรายการที่ต้องทำไว้เป็น 3 หมวดหมู่ ได้แก่ สิ่งที่จะทำ (Things to do) สิ่งที่กำลังทำ (Doing) และสิ่งที่ทำเสร็จสิ้นแล้ว (Done) การแยกประเภทรายการและจำแนกหมวดหมู่นั้น ทุกครั้งที่บันทึกใน Bullet Journaling ผู้จดบันทึกต้องสะท้อนความคิดของตนเองก่อนว่างานนั้น ๆ สำคัญหรือไม่ และมีความ จำเป็นหรือไม่ ถ้าไม่ทำจะเกิดความเสียหายขึ้นหรือไม่ อย่างไร และถ้าหากสะท้อนความคิดแล้วพบว่า งานนั้นไม่มีคุณค่าใด ๆ เลย ให้ตัดทิ้ง ระบบการบันทึกแบบบูโจสามารถทำได้ในสมุดบันทึกประจำวัน หรือ ใช้โปรแกรมประยุกต์ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นการวางแผนงานอย่างเป็นระบบและสามารถกำหนด ลำดับขั้นตอนของการทำงานผ่านการสะท้อนความคิดโดยผู้บันทึกสร้างสรรค์ระบบขึ้นมาด้วยตนเอง (Schmidt, 2019)

Haberman (2018) กล่าวว่า การจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบูโจมีประโยชน์ คือ สามารถช่วยในการวางแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการรวบรวมรายการที่ต้องทำ การจด บันทึกเกี่ยวกับงานและขึ้นความสำเร็จของงานในทีเดียว เป็นวิธีการที่ยืดหยุ่นใช้ได้ทั้งการวางแผนงาน ส่วนตัวและการวางแผนงานเป็นทีม นอกจากนี้ Ayobi et al. (2018) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมในการ จดบันทึกด้วยวิธีการแบบ Bullet Journaling พบว่าผู้จดบันทึกโดยส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ของ Bullet Journaling เพื่อการทำงานและเป็นการระบายอารมณ์ของตนเองอีกทางหนึ่ง การบันทึกแบบบูโจทำให้เกิด การสร้างและการรวมความหมายที่กำหนดขึ้นด้วยตัวของผู้บันทึกเอง เป็นการแสดงออกถึงนิสัย และ อารมณ์ของผู้จดบันทึก ผลการวิจัยยังพบว่าในขณะที่มีการจดบันทึกแบบบูโจ ผู้จดบันทึกจะมีการ พัฒนาการสะท้อนความคิดของตนเองผ่านการออกแบบงานที่จะต้องทำ (Design Practice) และเป็นการ สะท้อนกลยุทธ์ของตนเอง สนับสนุนให้เกิดการสะท้อนความคิด (Self-reflection) และการเรียนรู้ด้วย ตนเอง (Self-knowledge) ผลการวิจัยของ Ayobi et al. (2018) แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ของปัจเจกบุคคลว่าวิธีการบันทึกแบบบูโจ ไม่เพียงเป็นการจัดระเบียบงาน (Organizer) หรือการจัดรูปแบบเอกสารเพียงเท่านั้น แต่การจัดระบบความคิดทำให้เกิดการแสดงออก ทางด้านอารมณ์และวัฒนธรรมอีกด้วย (Ayobi et al., 2018) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ การจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบูโจโดยมีข้อสมมติว่าการฝึกให้ผู้เรียนได้บริหารจัดการ โครงการผ่านการจดบันทึกแบบบูโจจะสามารถพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนด้านทักษะทางการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

ผู้วิจัยได้บูรณาการทฤษฎีการสะท้อนความคิด (Reflective Learning Theory) แนวคิดการ บริหารจัดการโครงการ (Project Management) และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึก แบบบูโจ (The Bullet Journaling: BUJO) เพื่อการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชี สร้าง

เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) และกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ดังแสดงใน Figure 1

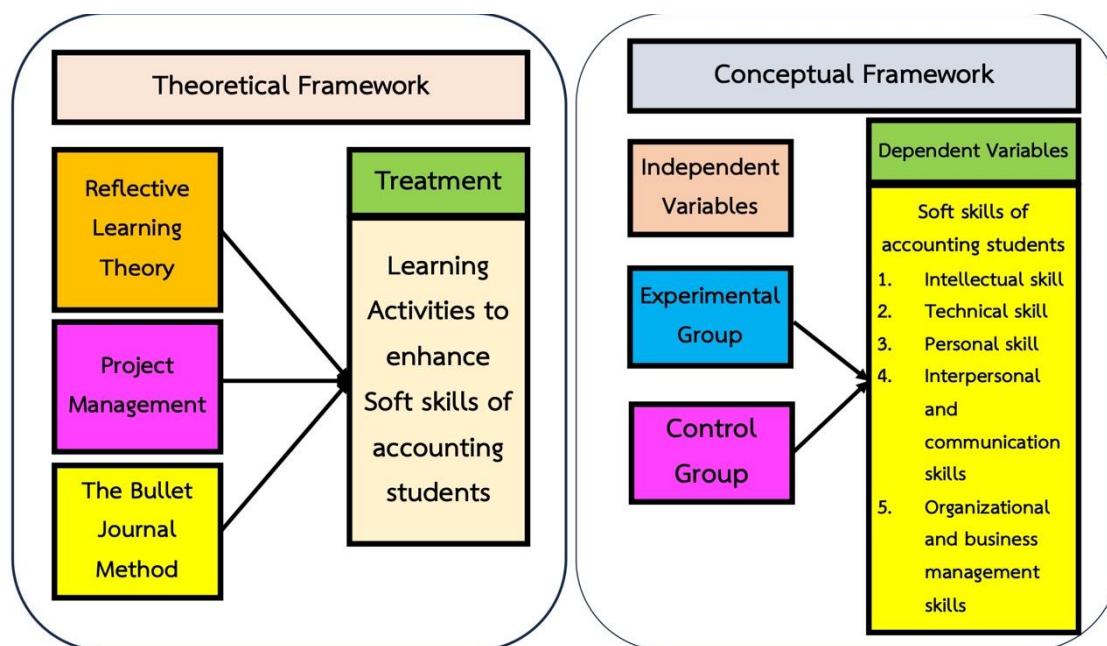

Figure 1 Theoretical Framework and Conceptual Framework

สมมติฐานการวิจัย

H1: ความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ภายหลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีความแตกต่างกัน

H2: ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณทักษะของตนภายหลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น แตกต่างกับค่าเฉลี่ยฯ ก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้

ระเบียบวิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ คือ กลุ่มเดียวกัน ได้แก่ ผู้เรียนสาขาวิชาการบัญชี ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัย ตามหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งสิ้น 100 คน สาเหตุที่เลือกวิธีการวิจัย เนื่องจากเป็นวิชาที่มีการบูรณาการความรู้ทุกแขนงในการเรียนตามหลักสูตรบัญชีบัณฑิตที่กำหนดให้ต้องเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาบังคับ วิชาเลือกเอก และวิชาเลือกเสรี เข้ากับความคิดรวบยอดของการวิจัย ซึ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และจริยธรรมกับสถานการณ์ใกล้เคียงการทำงานจริง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาวิชาการบัญชี 2) แบบสอบถามเพื่อประเมินจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาวิชาการบัญชี ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนรายกลุ่มขณะกำลังศึกษากิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนในการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยเริ่มจากทบทวนวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทฤษฎีการสะท้อนความคิด การบริหารจัดการโครงการ และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบูโจ จากนั้นได้สร้าง กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้เรียนสาขาการบัญชี และจัดทำรายละเอียดของ กิจกรรมการเรียนรู้ จากกรอบแนวคิดใน Figure 1 โดยแบ่งกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 5 กิจกรรมย่อย ได้แก่ 1) กิจกรรมการเลือกหัวข้อการวิจัยทางการบัญชีและบริหารธุรกิจ 2) กิจกรรมการทบทวน วรรณกรรม 3) กิจกรรมการออกแบบการวิจัยและเขียนโครงร่างการวิจัย 4) กิจกรรมการเก็บรวบรวม ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย และ 5) กิจกรรมการอภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

ในแต่ละกิจกรรมย่อย ผู้วิจัยได้ใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทฤษฎีการ สะท้อนความคิด (Reflective Learning Method) ของ Schlumpf (2020) ได้มอบหมายงานให้ผู้เรียน ทำงานเป็นทีม และมีกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการตามแนวคิดของการจัดการโครงการ (Project Management) ผู้วิจัยแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม (ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น) และกลุ่มทดลอง (ได้ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้) ซึ่งในแต่ละกิจกรรมย่อยผู้เรียน กลุ่มทดลองต้องนำเสนอความคืบหน้าการทำงานใน Application Trello (โปรแกรมสำเร็จรูปใน คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล แท็บเล็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ สามารถเข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย) โดย ประยุกต์ใช้แนวคิดของ The Bullet Journaling ในการวางแผนการทำงานเป็นทีม และให้สร้างวิธีการ จัดบันทึกโดยผู้เรียนเองและนำเสนอแนวคิดในการวางแผนงานโดยให้ระบุสิ่งที่จะทำ (Things to do) สิ่งที่กำลังทำ (Doing) และสิ่งที่ทำเสร็จสิ้นแล้ว (Done) ผู้วิจัยวัดผลการปฏิบัติงานโดยสังเกตพฤติกรรม ของผู้เรียนรายกลุ่มในแต่ละครั้งที่น่าเสนอความคืบหน้าของงานที่ได้รับมอบหมาย

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 5 กิจกรรมย่อยที่เชื่อมโยงจากแนวคิดทฤษฎีทั้ง 3 ประการกับ การพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้เรียนสาขาการบัญชีแสดงไว้ใน Table 1

Table 1 The Design of Learning Activities Integrating the Theoretical Framework to Enhance the Soft Skills of Accounting Learners

Learning Activities	Applying Theoretical Framework			Soft Skills Enhancement				
	Reflective Learning	Project	The Bullet	1	2	3	4	5
	Theory	Management	Journaling					
1. A Selection of Accounting Research Topics and Business Research Topics	In each sub-activity, students must practice reflection as follows: 1. Contemplation Students brainstormed and	In each sub-activity, students identified subtasks that needed to be done,	In each sub-activity, students determined what to do, what was being done,	√	√	√	√	√
2. A Literature Review	reflected on assignments and	defined the duration of	and what had been done	√	√	√	√	√
3. Research Design and Research Proposal	considered the problems of work. 2. Analysis	each sub-task, specified job details, and	orderly. Students sorted and categorized	√	√	√	√	√

Learning Activities	Applying Theoretical Framework			Soft Skills Enhancement				
	Reflective Learning Theory	Project Management	The Bullet Journaling	1	2	3	4	5
4. Data Collection and Presentation of Research Finding	Students analyzed essential elements based on research principles and explained how they can be applied in group work.	Identified members responsible for subtasks. There was an assigned follower to supervise the progress of work and work plan meetings.	the urgent items and took notes in the Bullet Journaling using the Trello application on their tablets or computers. Then, they reflected on their actual practice on the presentation days	√	√	√	√	√
5. Discussion and Conclusion	3. Conclusion drawing Students discussed within groups and found a common conclusion. 4. Goal Setting Students performed their planning together according to the principles of research. 5. Action Planning Students explained the work, discussing whether they can or cannot do it. Also, students discussed how to solve the problems.			√	√	√	√	√

Note: 1 = Intellectual Skills, 2 = Technical and Functional Skills, 3 = Personal Skills, 4 = Interpersonal Skills, 5 = Organizational and Business Management Skills

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือประเมินจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชี ได้แก่

1) แบบสอบถามประเมินจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาวิชาการบัญชีก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ประเมินตนเองว่ามีทักษะ 5 ด้าน (ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ) อยู่ในระดับใด โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ (ระดับ 5 คือ เห็นด้วยมากที่สุด จนถึงระดับ 1 คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด) (Bertram, 2007)

2) แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนรายกลุ่มขณะกำลังศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยเป็นสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนตามจรรยาบรรณทักษะ 5 ด้าน (ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการ

สื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ) ว่าผู้เรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติได้อยู่ในระดับใด โดยแบ่งการให้คะแนนแบบรูบรีค (Rubric Scoring) (Goteri & Madhuri, 2013) แบ่งการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ (5 คือ มากที่สุด จนถึง 1 คือ น้อยที่สุด) ซึ่งได้สอดแทรกการประเมินการบริหารจัดการโครงการและการจัดบันทึกแบบบุโจไว้ในแบบประเมินด้วย โดยได้ประยุกต์ใช้วิธีการออกแบบเครื่องมือของ Goteri and Madhuri (2013)

ผู้วิจัยได้ชี้แจงที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ในชั้นเรียนวันแรกของการเรียนวิชาระเบียบวิธีวิจัย จากนั้นได้ให้ผู้เรียนทุกคนประเมินตนเองก่อนเริ่มเรียน ประชากรในการศึกษามีทั้งสิ้น 100 คน ผู้วิจัยได้แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 50 คน และผู้เรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน การจัดกลุ่มใช้การสุ่มโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) (Saunders et al., 2009) เพื่อให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน ปานกลาง และดี ได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน (Gopalan et al., 2020) ผู้เรียนกลุ่มควบคุม ให้เข้าเรียนฟังบรรยาย และมอบหมายให้ทำงานวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวกับการบัญชีหรือบริหารธุรกิจเป็นรายกลุ่มโดยไม่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ส่วนผู้เรียนกลุ่มทดลองนอกเหนือจากการเรียนและการวัดผลตามปกติในรายวิชา ให้ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนตุลาคม 2564 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 เดือน

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง 50 คน ผู้วิจัยได้แยกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม และมอบหมายให้ทำงานวิจัยโดยให้คิดหัวข้อที่เกี่ยวกับการบัญชีหรือการบริหารธุรกิจเป็นรายกลุ่มตามความสนใจ รวมทั้งให้มีการจัดบันทึกการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบุโจใน Application ที่มีชื่อว่า “Trello” บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ก่อนการใช้งาน Application ดังกล่าว ผู้เรียนกลุ่มทดลองจำนวน 50 คน จะได้รับฟังการบรรยายหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้อีกครั้ง โดยผู้วิจัยชี้แจงว่าผู้เรียนสามารถถอนตัวออกจากการศึกษาได้ทันที หากไม่ให้ความยินยอมในการวิจัย ตลอดช่วงเวลาในการศึกษาผู้วิจัยจะรักษาความลับ และไม่มีการข่มขู่ หรือมีผลประโยชน์อื่นซึ่งกระทบกับคะแนนสอบและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามปกติ ในแต่ละสัปดาห์ก่อนบรรยายเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองนำเสนอผลการปฏิบัติงานรายกลุ่มจากการใช้ Application Trello รวมทั้งรายงานข้อดี ข้อเสียจากการบันทึกด้วยวิธีบุโจเป็นรายสัปดาห์ และในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนการสอนรายวิชาระเบียบวิธีวิจัย

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ก่อนการนำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้แบบประเมินจรรยาบรรณของผู้เรียนสาขาวิชาการบัญชี (Pilot Test) กับผู้เรียนสาขาวิชาการบัญชีในสถาบันการศึกษาเดียวกันที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.976 ซึ่งมีค่าใกล้เคียง 1 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (Internal Validity) (Gliem & Gliem, 2003)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองทำแบบสอบถามประเมินจรรยาบรรณด้วยตนเองหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอีกครั้งตามความสมัครใจ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้และจำแนกประเภทจรรยาบรรณของผู้เรียนแต่ละด้าน และทำการทดสอบทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยค่าสถิติ Non-parametric Statistical Method ได้แก่ Mann-Whitney-Wilcoxon Test และ

Wilcoxon Signed Rank Test (Kanjanasri et al., 2016) โดยประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เวอร์ชัน 23

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้

Table 2 แสดงข้อมูลทั่วไป ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ มีผู้อสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 91 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 คน ประกอบด้วย เพศชาย 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 เพศหญิง 78 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุระหว่าง 19 – 21 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 64.86 ส่วนมากผู้ตอบแบบสอบถามเคยได้รับการมอบหมายให้ทำโครงการ หรือ โครงการ (Project) เป็นรายกลุ่มมาก่อนหน้านี้ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และไม่เคยได้รับมอบหมายให้ทำโครงการเป็นรายกลุ่มมาก่อน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

หลังจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ มีผู้อสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 61 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 คน แบ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มควบคุม 17 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 50 คน และผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มทดลอง จำนวน 44 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 50 คน เหตุผลที่จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามลดลงและมีจำนวนไม่เท่ากันอาจเกิดจากผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเข้าร่วมตามความสนใจ และการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงปลายภาคการศึกษา ผู้เรียนให้ความสนใจกับการสอบปลายภาคมากกว่าการตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 85.25 มีอายุระหว่าง 19 – 21 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 50.82 ส่วนมากผู้ตอบแบบสอบถามเคยได้รับการมอบหมายให้ทำโครงการ หรือ โครงการ (Project) เป็นรายกลุ่มมาก่อนหน้านี้ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 93.44 และไม่เคยได้รับมอบหมายให้ทำโครงการเป็นรายกลุ่มมาก่อน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.56

Table 2 Frequency and the Percentage of Respondents who Provided General Information Before and After the Course's Study

General Information	Before the course study		After the course study	
1. Genders	Frequency	Percentage	Frequency	Percentage
Male	13	14.29 %	9	14.75 %
Female	78	85.71 %	52	85.25 %
Total	91	100.00 %	61	100.00 %
2. Ages				
19 – 21 Years	59	64.86 %	31	50.82 %
22 – 24 Years	32	35.14 %	30	49.18 %
Total	91	100.00 %	61	100.00 %
3. What academic year are you currently in?				
The Fourth Year	91	100.00 %	61	100.00 %
Total	91	100.00 %	61	100.00 %
4. Have previously been entrusted to projects or groups of tasks.				
Experienced	78	85.71 %	57	93.44 %
No experienced	13	14.29 %	4	6.56 %
Total	91	100.00 %	61	100.00 %

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชี ก่อนและหลังการใช้
กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

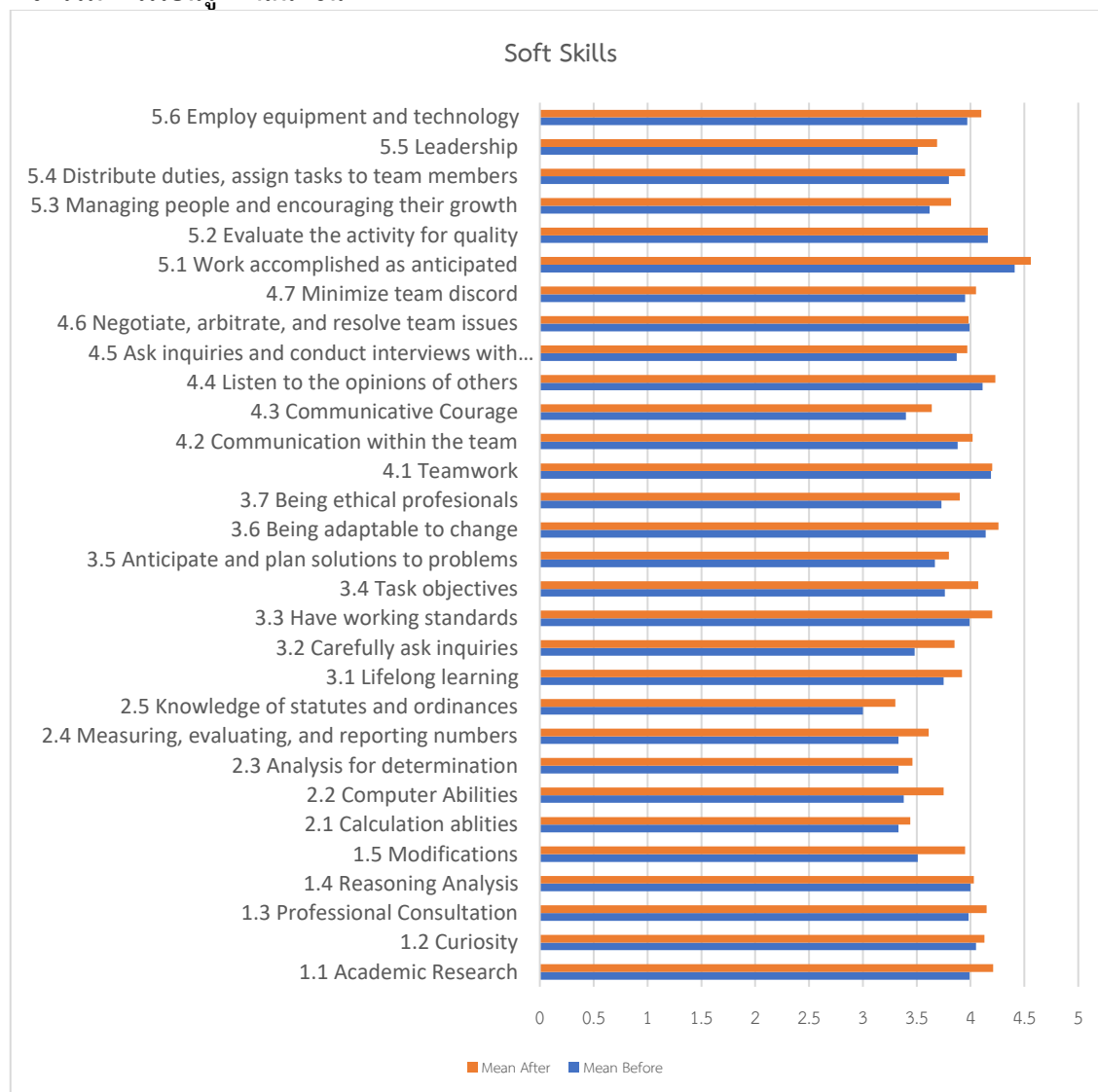

Figure 2 Soft Skills of Participants Before and After Learning Activities Implementation

Figure 2 แสดงแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีของตนต่อจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ฯ จำแนกเป็น 5 ด้าน ผลการศึกษาพบว่าก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ฯ ผู้เรียนทั้งหมดมองว่าตนมีจรรยาบรรณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ และทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ - การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ตามคำสั่ง และเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด (Mean = 4.41, S.D. = 0.699) รองลงมาคือ ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร - ผู้เรียนมองว่าตนชอบการทำงานเป็นทีม หากได้รับมอบหมายงานเป็นทีม จะให้ความร่วมมือเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมาย (Mean = 4.19, S.D. = 0.868) และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ - สอบทานงานของตนเอง และของเพื่อนร่วมงาน เพื่อประเมินว่างานนั้นเป็นไปตามมาตรฐาน และมีคุณภาพหรือไม่เสมอ (Mean = 4.16, S.D. = 0.734) ตามลำดับ

หลังจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมองว่าตนมีจรรยาวัชมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วัชการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ วัชทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และวัชปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัชการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ - การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ตามคำสั่ง และเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด (Mean = 4.56, S.D. = 0.671) รองลงมาคือ วัชทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล - การเปิดใจกว้างเพื่อรับโอกาสใหม่ๆ ที่เข้ามาในชีวิต และสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ (Mean = 4.14, S.D. = 0.768) และวัชปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร - เมื่อทำงานเป็นทีม เวลาประชุมงานผู้เรียนมักจะฟังอย่างตั้งใจ และเปิดโอกาสให้เพื่อนในทีมแสดงความคิดเห็นอย่างสบายใจ และหากมีเพื่อนในทีมถามความคิดเห็นของผู้เรียน ผู้เรียนจะสามารถตอบได้ตรงประเด็น และถ่ายทอดความคิดของผู้เรียนให้เพื่อนเข้าใจได้ (Mean = 4.11, S.D. = 0.706) ตามลำดับ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อจรรยาวัชของผู้เรียนสาขาการบัญชี กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบการแจกแจงข้อมูลของคะแนนความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อจรรยาวัชของตน พบว่าการกระจายข้อมูลไม่เป็นโค้งปกติ (Normal Distribution) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้สถิติแบบไม่อ้างอิงพารามเมตริก (Non-parametric statistics) ด้วยการทดสอบ Whitney-Wilcoxon Test (Anderson et al., 2016) ผลการศึกษาดังแสดงใน Table 3

Table 3 Test Results and Statistical Values for the Difference Between the Control and Experimental Groups (N = 61) Mann-Whitney-Wilcoxon test

Soft Skills	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
Interpersonal and communication skills				
When operating as a team, I can effectively query and interview my colleagues and other pertinent individuals.	217.000	370.000	2.737	.006*
I always employ a consultative approach to reduce or resolve conflicts and create participation opportunities for all parties. Consistently presenting ideas, persuading, and motivating team members to minimize disputes, support each other, and work collaboratively to achieve success.	239.000	392.000	2.386	.017*

Source: The researcher processed data using the SPSS Version 23 program at a significance level of 0.05.

จาก Table 3 พบว่าความคิดเห็นต่อจรรยาวัชของผู้เรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองภายหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีความแตกต่างกัน โดยผู้เรียนกลุ่มทดลองมีระดับความคิดเห็นต่อจรรยาวัชของตนในด้านวัชทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการศึกษาพบว่าเมื่อทำงานเป็นทีม ผู้เรียน

กลุ่มทดลองสามารถสอบถามและสัมภาษณ์เพื่อนในทีมและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($z = 2.737$, $p\text{-value} = 0.006$) และผู้เรียนกลุ่มทดลองสามารถใช้วิธีการให้คำปรึกษา เพื่อลดหรือแก้ไขข้อขัดแย้ง และสร้างโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม รวมทั้งสามารถเสนอความคิด โน้มน้าว จูงใจให้คนในทีมลดความขัดแย้ง สนับสนุนกันและร่วมมือกันทำงานให้สำเร็จ ($z = 2.386$, $p\text{-value} = 0.017$)

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อจรรยาบรรณของตนเอง ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ โดยค่าสถิติ Wilcoxon Signed Rank Test

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองสมัครใจทำแบบสอบถามเพื่อประเมินจรรยาบรรณของตนเองภายหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีจำนวนทั้งสิ้น 44 คนจาก 50 คนที่ทำแบบสอบถามครบทั้งก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบการแจกแจงข้อมูลของคะแนนความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่มทดลอง จาก $N = 44$ โดยพบว่าการกระจายข้อมูลดังกล่าวไม่เป็นโค้งปกติ (Normal Distribution) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้สถิติแบบไม่อิงอิงพารามेटริก (Non-parametric statistics) ด้วยการทดสอบ Wilcoxon Signed Rank Test (Anderson et al., 2016) ผลการวิจัยดังแสดงไว้ใน Table 4

Table 4 The Results of Testing the Differences in Mean Opinions of the Experimental Group Learners Before and After Learning Activities using the Wilcoxon Signed Rank Test ($N = 44$)

Soft Skills	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
Intellectual skill		
When confronted with a problem that needs to be solved, I always conduct research, analysis, and knowledge integration. Using various resources to investigate information and assess the information's reliability enables the resolution of issues.	2.392	.017*
I always offer suggestions for improving the work when I find significant issues.	2.556	.011*
Technical and functional skill		
I am knowledgeable in information technology. Use of computer hardware and software with efficiency.	2.061	.039*
I can quantify and evaluate information that can be numbered and report numerical data.	2.156	.031*
I am conversant with the applicable laws and regulations and can operate under them.	2.225	.026*
Personal skill		
When posing inquiries, I have a propensity to be skeptical. And evaluate all information before deciding how to address the issue, including exercising caution before resolving the issue.	2.604	.009*
Interpersonal skill		
I am tolerant if my teammates originate from various countries and speak different languages. Considering cultural and linguistic differences, I am willing to communicate with that coworker.	2.207	.027*

Source: The researcher processed data using the SPSS Version 23 program at a significance level of 0.05 (Based on opposing ranks).

จาก Table 4 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณของตนเอง ภายหลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น แตกต่างกับค่าเฉลี่ยฯ ก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับจรรยาบรรณของตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ ด้านทักษะทางปัญญา โดยเมื่อพบปัญหาที่ต้องแก้ไข ผู้เรียนกลุ่มทดลองมักจะทำการค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ และบูรณาการความรู้ต่าง ๆ โดยค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถประเมินข้อมูลเหล่านั้นได้น่าเชื่อถือ สามารถนำมาแก้ปัญหาได้มากขึ้น ($z = 2.392$, $p\text{-value} = .017$) ผู้เรียนกลุ่มทดลองคิดว่าการทำงานเป็นเรื่องท้าทาย เมื่อตอบรับงานผู้เรียนกลุ่มทดลองมักจะคาดการณ์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และวางแผนหาทางแก้ปัญหาไว้ก่อนเสมอ ($z = 2.556$, $p\text{-value} = .011$) ในด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($z = 2.061$, $p\text{-value} = .039$) สามารถวัดและประเมินผลข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นตัวเลขได้ และสามารถรายงานผลข้อมูลที่เป็นตัวเลขได้เป็นอย่างดี ($z = 2.156$, $p\text{-value} = .031$) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ดีขึ้น ($z = 2.225$, $p\text{-value} = .026$) ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการตั้งคำถาม และประเมินข้อมูลทั้งหมดก่อนตัดสินใจแก้ปัญหา รวมทั้งมีความระมัดระวังรอบคอบก่อนตัดสินใจแก้ปัญหาได้มากขึ้น ($z = 2.604$, $p\text{-value} = .009$) และมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมากขึ้น โดยเห็นว่าหากเพื่อนร่วมงานในทีมของผู้เรียนมาจากต่างชาติ ต่างภาษา ผู้เรียนกลุ่มทดลองจะมีความเข้าใจ และคำนึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาในการสื่อสารทุกรูปแบบ และผู้เรียนกล้าที่จะสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานคนนั้นมากขึ้น ($z = 2.207$, $p\text{-value} = .027$)

คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมผู้เรียนกลุ่มทดลองขณะกำลังศึกษาใช้กิจกรรมการเรียนรู้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรม (Rubric Score)

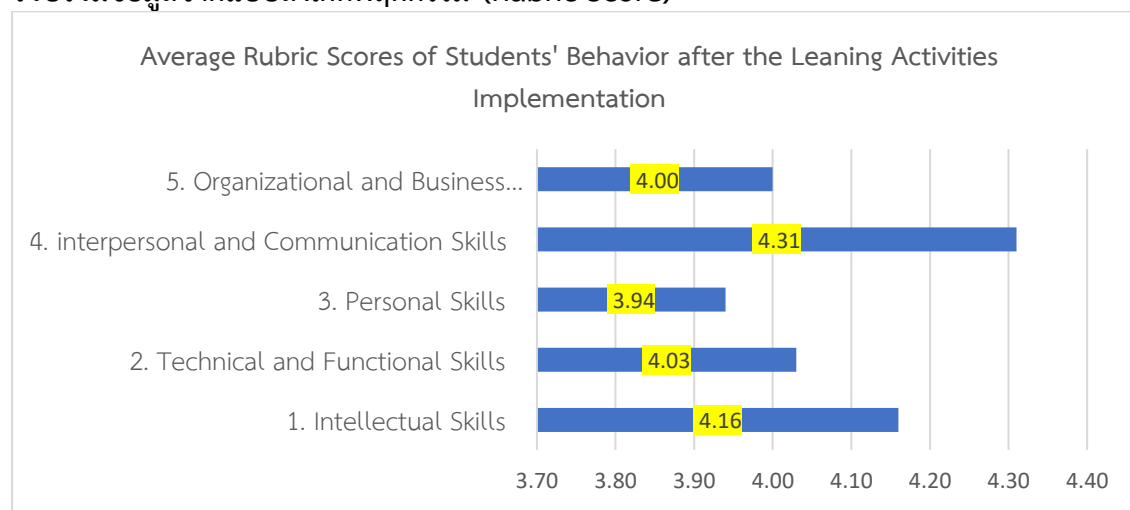

Figure 3 Average Rubric Score of the experimental group after the Learning Activities Implementation

Figure 3 แสดงค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนจรรยาบรรณทั้ง 5 ด้าน จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนกลุ่มทดลองตลอดภาคการศึกษา โดยให้คะแนนจากการสังเกตและการบันทึกของผู้วิจัยด้วยแบบประเมินพฤติกรรมโดย Rubric Scoring ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีการแสดงออกถึงทักษะสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมา

ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ตามลำดับ

สรุปและการอภิปรายผล

ผลการศึกษานี้พบว่าสามารถสนับสนุนข้อเสนอแนะของ Asonitou and Hassall (2019) ที่กล่าวว่าอาจารย์ในมหาวิทยาลัยควรสอนเนื้อหาการบัญชีแบบองค์รวมโดยเชื่อว่าวิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้วางแผนคิดการบัญชีในธุรกิจโดยรวมและการทำงานขององค์กร การที่ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการทฤษฎีสะท้อนความคิด แนวคิดการบริหารจัดการโครงการ และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบุโจเป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบองค์รวม และผลการศึกษาพบว่าหลังจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ฯ ผู้เรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองให้ความสนใจถึงจรรยาบรรณของตนเองมีมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ซึ่งข้อค้นพบนี้เป็นตัวอย่างการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม (Holistic Learning) และอาจเป็นหลักฐานสนับสนุนว่าทฤษฎีการสะท้อนความคิดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการพัฒนาตนเองและการศึกษาต่อเนื่องในวิชาชีพบัญชี (Continuous Development) ของผู้เรียนในอนาคต (Schön, 1987)

อีกประการหนึ่งการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้กรอบแนวคิดการบูรณาการทฤษฎีสะท้อนความคิด แนวคิดการบริหารจัดการโครงการ และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบุโจสามารถทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองสามารถพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของตนเองในด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Schwalbe (2016) ที่เน้นว่าการบริหารโครงการที่ดีจะสามารถเชื่อมโยงต่อการพัฒนาทักษะด้านการงานเป็นทีมได้และ Haberman (2018) ที่เน้นว่าการจดบันทึกด้วยวิธีการแบบบุโจสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนงานโดยเฉพาะการวางแผนงานและการสื่อสารภายในเป็นทีม ผลการศึกษานี้สนับสนุนความคิดว่าการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชี สามารถทำได้จริงจากแนวคิดการบริหารจัดการโครงการ และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบุโจ โดยสามารถเพิ่มพูนจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนได้ ตรงตามความต้องการให้มีการพัฒนาในสาขาวิชาชีพบัญชี

เมื่อวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยคะแนนที่ผู้เรียนประเมินตนเอง และคะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนกลุ่มทดลอง พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น สามารถเพิ่มพูนทักษะสำคัญอีก 4 ประการ คือ 1) ทักษะทางปัญญา 2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน 3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และ 4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทั้งนี้ผลการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการให้มีการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะในสาขาวิชาชีพบัญชี ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Skills) การติดต่อสื่อสาร (Communication Skills) และการบริหารเวลา (Time Management) และ การทำงานเป็นทีม (Team-working) (Ates, 2020; Crawford et al., 2011; Dolce et al., 2020) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้อาจช่วยพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของผู้เรียนได้ตามความต้องการของบุคลากรในวิชาชีพบัญชี

ข้อจำกัดของงานวิจัย

1. เนื่องจากผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 คนทำแบบสอบถามเพื่อประเมิน จรณทักษะของตนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสนใจ และพบว่าผู้สนใจทำ แบบสอบถามก่อนเรียนจำนวนทั้งสิ้น 91 คน และหลังเรียนจำนวนทั้งสิ้น 61 คน (ผู้เรียนกลุ่มทดลองมี จำนวนทั้งสิ้น 44 คน และผู้เรียนกลุ่มควบคุมทั้งสิ้น 17 คน) จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามลดลงจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเก็บข้อมูลภายหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ ในช่วงการสอบปลายภาคการศึกษาทำให้รู้สึกให้ความสนใจมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามจำนวน น้อย

2. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนรายกลุ่มขณะกำลังศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมของ Goteti and Madhuri (2013) เพียงเท่านั้น อาจมีความไม่ ชัดเจนเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ และความลำเอียงในการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

บทความวิจัยนี้ มีประโยชน์ในเชิงวิชาการในด้านการประยุกต์ใช้และการบูรณาการทฤษฎี สหสัมพันธ์ความคิด แนวคิดการบริหารจัดการโครงการ และการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึก แบบบุโจเข้าด้วยกัน ในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนจรณทักษะของผู้เรียนสาขาการบัญชีซึ่ง ผลการศึกษาเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าการบูรณาการทฤษฎีและแนวคิดทั้ง 3 องค์ประกอบนี้สามารถ นำมาใช้ได้ผลจริงกับผู้เรียนกลุ่มทดลอง นอกจากนี้ บทความวิจัยนี้ยังมีประโยชน์เชิงปฏิบัติ โดยสามารถ ใช้เป็นตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาระเบียบวิธีวิจัย สำหรับผู้เรียนสาขาการบัญชี ใน สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตหรือการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากกรอบแนวคิดในการบูรณาการทฤษฎีสหสัมพันธ์ความคิด แนวคิดการบริหารจัดการ โครงการและการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบุโจนั้น ได้ถูกเชื่อมโยงและนำมา ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนจรณทักษะเพียงรายวิชาระเบียบวิธีวิจัย ของ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดพิษณุโลกเท่านั้น การวิจัยที่เป็นไปได้ในอนาคต ควรนำกรอบแนวคิดนี้ ไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่นในสาขาการบัญชี เช่น การวางแผนต้นทุนเชิงกล ยุทธ์ การวางแผนภาษีอากร สัมมนาทางการบัญชี และสัมมนาการสอบบัญชี เป็นต้น และควรขยาย บริบทในการศึกษาให้กว้างขึ้นในระดับประเทศ เพื่อสามารถใช้ประโยชน์เป็นการทั่วไป (Generalization) ได้

2. จากข้อจำกัดของงานวิจัยในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจาก การทบทวนวรรณกรรมเพียงเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป หากมีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมด้วยวิธี Rubric Scoring ควรได้รับการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ เช่น การตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย เรื่อง การบูรณาการทฤษฎีการสะท้อนความคิด การบริหารจัดการโครงการและการจัดระเบียบการทำงานด้วยวิธีการบันทึกแบบบุโจ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณของผู้เรียนสาขาการบัญชี โดยได้รับการอนุมัติให้ดำเนินโครงการภายใต้ทุนวิจัยส่วนตัว คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ 2564

เอกสารอ้างอิง

- Alsina, Á., Ayllón, S., & Colomer, J. (2019). Validating the Narrative Reflection Assessment Rubric (NARRA) for Reflective Narratives in Higher Education. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 44(1), 155–168. DOI: <https://doi.org/10.1080/02602938.2018.1486391>
- Anderson, D. R., Sweeney, D. J., Williams, T. A., Camm, J. D., & Cochran, J. J. (2016). *Statistics for Business and Economics*. Mason, USA: Cengage Learning.
- Archibald, R. D., & Ipma, A. I. (2004). The Importance and Value of Project Management for Enterprises and Institutions. *Forum w Europie Warszawa, Poland*, 1–14. Wiley & Sons. Retrieved from www.pmi.org.
- Ates, S. (2020). How to Improve Soft Skills of Accounting Students. *Pressacademia*, 11(1), 98–100. DOI: <https://doi.org/10.17261/pressacademia.2020.1248>
- Ayobi, A., Sonne, T., Marshall, P., & Cox, A. L. (2018). Flexible and Mindful Self-tracking: Design Implications from Paper Bullet Journals. *Conference on Human Factors in Computing Systems - Proceedings, 2018-April*. Association for Computing Machinery. DOI: <https://doi.org/10.1145/3173574.3173602>
- Berry, R., & Routon, W. (2020). Soft Skill Change Perceptions of Accounting Majors: Current Practitioner Views versus Their Own Reality. *Journal of Accounting Education*, 53, 1-12. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jaccedu.2020.100691>
- Bertram, D. (2007). *Likert Scales ...Are the Meaning of Life*. Retrieved from http://www.performancezoom.com/performancezoom_fichiers/likert.gif
- Boyce, G., Williams, S., Kelly, A., & Yee, H. (2001). Fostering Deep and Elaborative Learning and Generic (Soft) Skill Development: The Strategic Use of Case Studies in Accounting Education. *International Journal of Phytoremediation*, 21(1), 37–60. DOI: <https://doi.org/10.1080/09639280121889>
- Crawford, L., Helliard, C., & Monk, E. A. (2011). Generic Skills in Audit Education. *Accounting Education*, 20(2), 115–131. DOI: <https://doi.org/10.1080/09639284.2011.557487>
- Dolce, V., Emanuel, F., Cisi, M., & Ghislieri, C. (2020). The Soft Skills of Accounting Graduates: Perceptions versus Expectations. *Accounting Education*, 29(1), 57–76. DOI: <https://doi.org/10.1080/09639284.2019.1697937>

- Fuentes-Fernández, R., & Migeon, F. (2018). Monitoring Learning Activities Using Social Knowledge. *ACM International Conference Proceeding Series*, 240–244.
Association for Computing Machinery. DOI:
<https://doi.org/10.1145/3290511.3290561>
- Gliem, J. A., & Gliem, R. R. (2003). *Midwest Research to Practice Conference in Adult, Continuing, and Community Education*. Retrieved from
<https://scholarworks.iupui.edu/bitstream/handle/1805/344/Gliem%20&%20Gliem.pdf>
- Gopalan, M., Rosinger, K., & Ahn, J. Bin. (2020). Use of Quasi-Experimental Research Designs in Education Research: Growth, Promise, and Challenges. *Review of Research in Education*, 44(1), 218–243.
DOI: <https://doi.org/10.3102/0091732X20903302>
- Goteri, L. P., & Madhuri, G. V. (2013). Assessing Soft and Higher Order Thinking Skills among Students using a Rubric and Progressive Reflection. *2013 IEEE International Conference in MOOC, Innovation and Technology in Education (MITE)*, 93(2), 332–334.
DOI: <https://doi.org/10.1002/j.2168-9830.2004.tb00795.x>
- Gunarathne, N., Senaratne, S., & Herath, R. (2021). Addressing the Expectation–Performance Gap of Soft Skills in Management Education: An Integrated Skill-Development Approach for Accounting Students. *International Journal of Management Education*, 19(3), 1-16.
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2021.100564>
- Haberman, M. (2018). Bullet Journaling and Productivity. *The Wisconsin Association of Student Financial Aid Administrators (WASFAA) Conference*. Wisconsin, USA: the Wisconsin Association of Student Financial Aid Administrators.
- Huber, M. M., Leach-Lopez, M. A., Lee, E., & Mafi, S. L. (2020). Improving Accounting Student Writing Skills Using Writing Circles. *Journal of Accounting Education*, 53, 1–17.
- International Accounting Education Standard Board (IAESB). (2011). *Initial Professional Development-Professional Skills (Revised) Exposure Draft Final Pronouncement International Education Standard 3 (Revised) (Effective on July 1, 2015) Initial Professional Development-Professional Skills*.
- International Accounting Education Standard Board (IAESB). (2019). *Final Pronouncement International Education Standard 3, Initial Professional Development-Professional Skills (Revised)*.

- Ismail, S. (2013). The Importance of Soft Skills for Accounting Students in Malaysia. *Journal of Accounting Perspectives*, 6, 1–11.
- Jackling, B., Natoli, R., Siddique, S., & Sciulli, N. (2015). Student Attitudes to Blogs: A Case Study of Reflective and Collaborative Learning. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 40(4), 542–556.
DOI: <https://doi.org/10.1080/02602938.2014.931926>
- Jaffe, J. (2019). Reflective Practice for Learning from Experience Reflective Practice for Learning From Experience: Navigating the Back Roads at Work. *The Foundation Review*, 11(1), 35–48.
- Jones, V. N., & Conner, L. R. (2021). Measuring Social Work Students Reflective Learning Through Role-play and Writing. *Social Work Education*, 40(7), 861–871. DOI: <https://doi.org/10.1080/02615479.2020.1729721>
- Kanjanavasri, S., Pitayanont, T., & Srisukho, D. (2016). *Selecting the Appropriate Statistics for Research*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Kerby, D., & Romine, J. (2009). Develop Oral Presentation Skills Through Accounting Curriculum Design and Course-Embedded Assessment. *Journal of Education for Business*, 85(3), 172–179. DOI: <https://doi.org/10.1080/08832320903252389>
- Kountur, R., & Huo, Y. (2013). The Qualifications of Accounting Profession as Required by Employer. *International Journal of Finance and Management (IJFM)*, 2(4), 7–14.
- Lafi, B., & Almutairi, S. (2021). Impact of COVID-19 on Accounting Profession from the Perspective of a Sample of Head of Accounting Departments within Kuwaiti Manufacturing Sector. *Psychology and Education Journal*, 58(2), 4758–4768.
Retrieved from www.psychologyandeducation.net
- Munns, A. K., & Bjeirmi, B. F. (1996). The Role of Project Management in Achieving Project Success. *International Journal of Project Management*, 14(2), 81–87.
DOI: [https://doi.org/10.1016/0263-7863\(95\)00057-7](https://doi.org/10.1016/0263-7863(95)00057-7)
- Perusso, A., Blankesteyn, M., & Leal, R. (2020). The Contribution of Reflective Learning to Experiential Learning in Business Education. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 45(7), 1001–1015. DOI: <https://doi.org/10.1080/02602938.2019.1705963>
- Saunders, M., Lewis, P., Thornhill, A., Lewis, S. •, & Thornhill, •. (2009). *Research Methods for Business Students* (5th ed.). Essex England: Pearson Education Limited. Retrieved from www.pearsoned.co.uk
- Schlumpf, H.-U. (2020). The Art of Reflective Learning Meet Johanna Wahlbeck from Finland Reflection and Reflective Learning. *ANSE Journal*, 4(1), 7–14.
- Schmidt, T. (2019). Bullet Journaling Intro to BUJO. Retrieved July 10, 2021, from <https://mercercpubliclibrary.org/wp-content/uploads/2019/03/Bullet-Journaling-intro-2019.pdf>

- Schön, Donald. A. (1987). *Educating the Reflective Practitioner: Toward a New Design for Teaching and Learning in the Professions*. Jossey-Bass.
- Schwalbe, K. (2016). Introduction to Project Management. In *Information Technology Project Management* (8th ed.). Boston, USA: Cengage Learning.
- The Federation of Accounting Professions. (2014). *International Accounting Education Standard (IES 3) (Thai Version)*.
- Vogler, J. S., Thompson, P., Davis, D. W., Mayfield, B. E., Finley, P. M., & Yasseri, D. (2018). The Hard Work of Soft Skills: Augmenting the Project-based Learning Experience with Interdisciplinary Teamwork. *Instructional Science*, 46(3), 457–488. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11251-017-9438-9>
- Wilkinson, T. J., Wells, J. E., & Bushnell, J. A. (2005). Using a Diary to Quantify Learning Activities. *Medical Education*, 39(7), 657–664. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1365-2929.2005.02196.x>